

1108

Lleig

(ALDC, VIII, 1895. *Lleig*)

Lleig, 'd'aspecte desagradable, mancat de bellesa', deriva del francic *LAID (cf. al. *Leid* 'mal, pena'), on significava 'repugnant, horrible, odiós'; el mot, doc. des del s. XIII, congènere de l'oc. *laid*, *lag*, a causa de l'acció palatalitzadora de la iod, presenta aquestes var.: *lletget* 175, dim., a partir de *lletja*, amb [dʒ] < -DJ-, com *sutja* < SODIA o SUDIA (Coromines, 1971: 260); *lletxet* 162, amb ensordiment propi del val. apitxat; *lletxo* 86, 89, refet sobre el f. *lletxa*, mentre que *lleix* 157 es basa en el f. *lleja* (cf. ALDC, VIII, mapa 1897). L'ètim germànic va generar el fr. *laid*, que ha acollit el ross. sota la var. *let* 3, 5.

Lleig ha rebut tardanament la concurrència del cast. *feo* (*refeo* 149), doc. en O. Pou (1575), que prové del llat. FOEDUS 'horrorós, repulsiu; disforme, lleig' i que s'ha instal·lat en el val. sept. i sud del Principat, l'alg. i algun punt del mall., amb aquestes var.: *feio* 40, 68, 141, 146,

amb iod antihiàtica, substituïda per -g- en *fego* 87; *fei* 73, 74, 79, format a partir del f. *feia*.

A la Franja *fiero* és una expansió de l'arag., der. de FĒRUS 'silvestre, feroç', "fenòmeno semàntico en relación con *feo* 'malo'" (DECH).

Es tracta d'un mapa, d'un costat, comparatiu amb l'oc. *laid/lag*, l'arag. *fiero* i el cast. *feo*, i, de l'altre, que dona compte de les tres àrees lèxiques: la de *lleig*, que ocupa la major part del Principat, el val. central i mer. i el bal., xapada al continent per un espai intermedi amb *feo*, i una franja ponentina amb *fiero*, prolongació de l'aragonès.

La lexicografia val. recull *lleig* des de Resa (1555 [1929]) fins a Martí Gadea (1909), convivint amb algun registre de *feo* (C. Ros, 1771), *feu* (Sanelo, 1802) o *feisim* (Escrig, 1851).

Lleig és l'únic mot normatiu des del *DO*, 1917.

